

N:o 15.

Af herr **von Möller**, om förhindrande af barns och minderåriges användande vid offentliga föreläsningar m. m.

De kongl. förordningarne af den 18 november 1881 och den 11 juli 1891 hafva onekligen i ganska många hänseenden tillgodosett ett länge känt behof af skydd för vissa slag af minderåriga yrkes- och näringsidkare.

Under det att den förra hufvudsakligen afser att skydda unge arbetares lif och lemmar för de faror och öfveransträngningar, som de olika handteringarne kunde medföra, har man i den senare förordningen äfven sökt förekomma vådor af annat slag, som hotade de minderåriga, hvilka i städerna nattetid tillhandahöllo tryckalster, blommor och dylikt.

Oaktadt sålunda redan mycket blifvit gjordt för att åt samhället söka bevara en stor del af den ungdom, som genom eget arbete måste lifnära sig, sund till kropp och seder, synes man dock hafva förbisett att med något lagbud värna en klass af olyckliga barn, uppväxande i förtryck och elände och utsatta för både kroppsliga och moraliska faror, mången gång i vida högre grad än de nyssnämnde.

Och dock stå dessa beklagansvärda lätt att finna i stad och på landsbygden, på cirkusmanèger, varietétribuner, i akrobaters och andra cyklarers marknadstält.

Af samvetslöse anhörige eller direktörer tvingas de med hot och misshandlingar att genomgå en för deras sunda utveckling och för ut-

sigten till en framtida nyttig verksamhet ofta förderfbringande lärotid, till dess de nå den grad af skicklighet att blifva tillräckligt inkomstbringande för sin »impressario».

Må det gerna medgifvas, att desse kanske till större delen utgöras af utlänningar, men äfven svenskar hafva ej försmått följa deras exempel, och — sorgligt att säga — svenska föräldrar finnas, som af godtrogenhet eller vinningslystnad afhändt sig sina barn åt kringresande konsttridare, akrobater och dylike, ett missförhållande, som skall kvarstå, så länge desse ej af någon lag hindras i sina uppvisningar inför en kanske mera tanklös än hjertlös hop af åskådare, hvilka förbise de lidanden, barnet har att genomgå under öfningstiden, samt hur det sätter välfärd och lif på spel för att bereda dem ett ögonblick af nervretande spänning och nöje.

I utlandet har redan lagstiftningen inskridit häremot, och man torde kunna hoppas, att den tid ej är aflägsen, då äfven svenska barn skyddas från att uppfostras till gycklare, och utländska konstmakare förhindras att i Sverige rikta sig genom dessa i andra länder förbjudna barnförelisningar.

Sålunda finner man stadganden redan i Nordtyska förbundets näringslag af 1869 äfvensom i 1891 års tyska Reichsgewerbeordnung, som förhindra barn under 14 år att deltaga i »Gewerbebetrieb im Umherziehen», hvori innefattas olika slag af handel och yrken samt »musikutföranden, förelisningar, teaterförelisningar eller andra lustbarheter, utan att dessa erbjuda ett högre konstnärligt eller vetenskapligt intresse».

I staten Massachusetts få ej barn under 15 år uppträda som akrobater eller lindansare.

Uti Italien tillkom i slutet af 1873 en förelisning, hvilken synes hafva tjänat de franske lagstiftarne till förelis för lagen af den 7 december 1874 (loi relative à la protection des enfans employés dans les professions ambulantes).

I den sistnämnda förbjudes att låta minderåriga under 16 år utföra farliga kraftstycken (tours de force périlleux) eller kroppsförvridande öfningar (exercices de dislocation) äfvensom att använda andras barn under 16 år eller egna under 12 år vid cirkus-, akrobat-, lindansare- och liknande förelisningar vid straffpåföljd af ända till 2 års fängelse och 200 francs böter.

Den italienska lagen stadgar ett åldersminimum af 18 år.

Inseende svårigheten af en verksam kontroll af förbudet mot de för barnets helsa farliga öfningarna, synes man hafva fastställt en så

hög åldersgräns äfven för den uppträdande, för att derigenom försvåra och fördröja dennes utbildning och dermed göra hela företaget mindre lönande.

Som lagen af den 7 december 1874 hufvudsakligen afsåg kringresande så kallade konstnärer, infördes i förordningen af den 2 november 1892 (la loi sur le travail des enfans — — dans les établissemens industriels), art. 8, ett förbud mot att använda barn under 13 år som skådespelare, statister etc. vid föreställningar å fasta scener och varietélokaler (théâtres et cafés-concerts sédentaires); dock kunna ministern för undervisningsväsendet och de sköna konsterna i Paris samt prefekterne i departementen undantagsvis lemna tillstånd att använda ett eller flera barn vid uppförande af vissa skådespel.

Denna bestämmelse i 1892 års franska lag synes vara särdeles beaktansvärd, helst den å ena sidan i myndigheternas hand lägger rätten att medgifva barns medverkan i sådana skådespel, der detta oundgängligen fördras för den dramatiska handlingen, men å den andra sätter en gräns för ett missbruk, som man på vissa teatrar i vårt land har tillfälle bevittna, att barn af ganska späd ålder ofta qväll efter qväll få tjenstgöra som statister, i dansnummer m. m.

Då de dessutom om förmiddagarne stundom måste medverka vid nya styckens inöfning samt uppehålla sig i den dammiga, qvafva teaterluften till sent på natten, torde åtminstone deras helsa — andra olägenheter för deras utveckling att förtiga — deraf förr eller senare lida men.

De grundsatser, som gjort sig gällande i ofvannämnda utländska lagar, synas mig vara väl förtjenta att äfven i vårt land vinna efterföljd för att i möjligaste mån förebygga de menliga följderna af minderåriges användande vid förevisningar och föreställningar af ifrågasvarande art.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville till Kongl. Maj:t aflåta underdånig skrifvelse med anhållan att Kongl. Maj:t täcktes låta utröna, om och till hvilken utsträckning stadganden må kunna meddelas i syfte *dels* att förhindra barns och minderåriges användande vid offentliga förevisningar såsom lindansning, konstridning, akrobatiska och andra konststycken, vid varieté- och dylika föreställningar, *dels* att inskränka barns och

minderåriges användande vid offentliga teaterföreläsningar samt, derest utredningen dertill föranleder, låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till lag i ämnet.

Stockholm den 27 januari 1896.

A. v. Möller.